

4

ΟΔΗΓΙΕΣ για την Β' Φάση:

Πρόταση

Το εργαστήριο χωροταξικού σχεδιασμού ολοκληρώνεται ως εξής:

ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ

Παράδοση τελικής έκθεσης. Κάθε ομάδα θα παραδώσει, μέσω του blackboard, την τελική έκθεση που θα περιλαμβάνει το κείμενο και όλο το συνοδευτικό υλικό με χάρτες, πίνακες, διαγράμματα, σχέδια, φωτογραφίες που είναι απαραίτητα κατά την κρίση της ομάδας. Η τελική έκθεση της εργασίας θα έχει δύο μέρη:

- Το πρώτο θα έχει τίτλο «**Μέρος Α: Υπάρχουσα κατάσταση και τάσεις εξέλιξης**» και θα είναι η τελική μορφή του Α Μέρους που παραδόθηκε στις 07-05-2014.
- Το δεύτερο μέρος θα έχει τίτλο «**Μέρος Β: ΠΡΟΤΑΣΗ**» και θα περιέχει τα επιμέρους κεφάλαια που περιγράφονται στη συνέχεια. Στο τέλος της έκθεσης ακολουθούν οι βιβλιογραφικές αναφορές.

Παράδοση poster. Κάθε ομάδα θα παραδώσει, μέσω του blackboard, ένα poster με τις προτάσεις της για το θέμα που έχει αναλάβει. Και τα δύο παραδοτέα, έκθεση και poster, θα κατατεθούν ηλεκτρονικά (θέση «Εργασίες» στο blackboard) **τρεις ημέρες πριν** την προφορική εξέταση της εργασίας **την ημέρα των εξετάσεων.**

Ατομική προφορική εξέταση. Την **ημέρα των εξετάσεων** σύμφωνα με το πρόγραμμα θα γίνει η ατομική προφορική εξέταση της εργασίας που παραδόθηκε.

Ακολουθούν αναλυτικά:

A. ΟΔΗΓΙΕΣ για την επεξεργασία του Β' Μέρους - ΠΡΟΤΑΣΗ

1. Πλαίσιο και κεντρική ιδέα
2. Υποστήριξη της επεξεργασίας του θέματος
3. Περιεχόμενα της έκθεσης του Β Μέρους – ΠΡΟΤΑΣΗ
 - A. Όραμα, Στρατηγικές Προτεραιότητες και Στόχοι
 - B. Σχέδια και χωρικές αναπαραστάσεις
 - Γ. Επίλογος

B. Κεφάλαια περιεχομένων ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

Γ. ΟΔΗΓΙΕΣ για το περιεχόμενο του Poster

A. ΟΔΗΓΙΕΣ για την επεξεργασία του Β Μέρους - ΠΡΟΤΑΣΗ

1. Πλαίσιο και κεντρική ιδέα

Η πρόταση που θα επεξεργαστούν οι ομάδες στηρίζεται στα νέα δεδομένα που αναφέρονται στο Επικαιροποιημένο Ρυθμιστικό Σχέδιο του 2010 και λαμβάνει υπόψη τη διαδικασία σύνταξης του Στρατηγικού Σχεδίου που ολοκληρώθηκε ύστερα από διαβούλευση το 2002.

Η κεντρική ιδέα είναι ότι οι φοιτητικές ομάδες με τα θέματα που επεξεργάζονται συμμετέχουν στη διαμόρφωση προτάσεων που θα αποτελέσουν βάση διαλόγου με τους εμπλεκόμενους φορείς (δημόσιες υπηρεσίες, τοπική αυτοδιοίκηση, επαγγελματικούς φορείς, οργανώσεις πολιτών κλπ.) για ένα νέο Στρατηγικό Σχέδιο Βιώσιμης Ανάπτυξης της Θεσσαλονίκης με χρονικό ορίζοντα το 2025.

Προϋπόθεση και κοινό σημείο αναφοράς όλων των ομάδων είναι ότι **υπάρχει μια γενικότερη συμφωνία-πλαίσιο** για ένα στρατηγικό σχέδιο βιώσιμης ανάπτυξης της ευρύτερης μητροπολιτικής περιοχής Θεσσαλονίκης που προωθεί το **τρίπτυχο της βιώσιμης ανάπτυξης: Οικονομική Ανταγωνιστικότητα** (στην οικονομία), **Κοινωνική συνοχή** (στην κοινωνία), **Περιβαλλοντική προστασία** (στο περιβάλλον-ποιότητα ζωής).

2. Υποστήριξη της επεξεργασίας του θέματος

Η επεξεργασία του θέματος θα συνδυάσει:

α) τη μεθοδολογία και τα βήματα του στρατηγικού σχεδιασμού

Η μεθοδολογία και τα βήματα του στρατηγικού σχεδιασμού θα αναπτυχθούν από τους διδάσκοντες στα επόμενα μαθήματα που περιλαμβάνουν διαλέξεις, οδηγίες και παραδείγματα, καθώς και διορθώσεις των ομάδων

β) την εργασία που έχουν ολοκληρώσει οι ομάδες στο Α Μέρος του θέματος

Οι ομάδες θα στηριχθούν, αφενός, στην παρουσίαση των προτάσεων των παλαιότερων σχεδίων για τη Θεσσαλονίκη και, αφετέρου, στην εκτίμηση της υπάρχουσας κατάστασης και των τάσεων εξέλιξης όπως αποτυπώνονται με τη Διάγνωση SWOT στην Α Φάση του θέματος.

Η εκτίμηση της υπάρχουσας κατάστασης μέσω της Διάγνωσης SWOT τροφοδοτεί τις προτάσεις των ομάδων και, αντίστροφα, η επεξεργασία της πρότασης συνεπάγεται ανατροφοδότηση και κατά περίπτωση αναπροσαρμογή της Διάγνωσης SWOT, έως την οριστική διαμόρφωση των στόχων.

Οι προτάσεις των σχεδίων για τη Θεσσαλονίκη και ιδιαίτερα του Σχεδίου Νόμου του νέου επικαιροποιημένου Ρυθμιστικού Σχεδίου Θεσσαλονίκης αποτελούν βασική πηγή πληροφορίας, από την οποία μπορούν να αντληθούν ιδέες για τις στρατηγικές προτεραιότητες και τους στόχους που θα θέσουν οι φοιτητικές ομάδες στη δική τους πρόταση.

γ) τη συμπληρωματική βιβλιογραφία

Στη συμπληρωματική βιβλιογραφία περιλαμβάνονται οι πηγές που αναφέρονται στο blackboard και όποια άλλη πηγή εντοπίσουν οι φοιτητικές ομάδες προκειμένου να υποστηρίξουν τις ιδέες και τις προτάσεις τους.

Όλες οι ομάδες θα πρέπει να ελέγξουν τις «πρόσφατες προτάσεις» για τη Θεσσαλονίκη στο blackboard, να αξιολογήσουν τη σημασία τους και αν το κρίνουν σκόπιμο να ενσωματώσουν κάποιες από τις ιδέες αυτές στις προτάσεις τους.

Αναμένεται ότι όλες οι ομάδες θα αξιοποιήσουν το θέμα που έχουν αναλάβει στο πλαίσιο του θεωρητικού μαθήματος και αναφέρεται στο Στρατηγικό Σχέδιο κάποιας άλλης πόλης προκειμένου να εμπλουτίσουν τις ιδέες και τις προτάσεις τους.

3. Περιεχόμενα της έκθεσης του Β Μέρους - ΠΡΟΤΑΣΗ

Η έκθεση του Β μέρους θα αναφέρεται στο συγκεκριμένο θέμα που έχει αναλάβει κάθε φοιτητική ομάδα και θα παρουσιάζει τις ιδέες και προτάσεις της για το μέλλον της μητροπολιτικής περιοχής Θεσσαλονίκης.

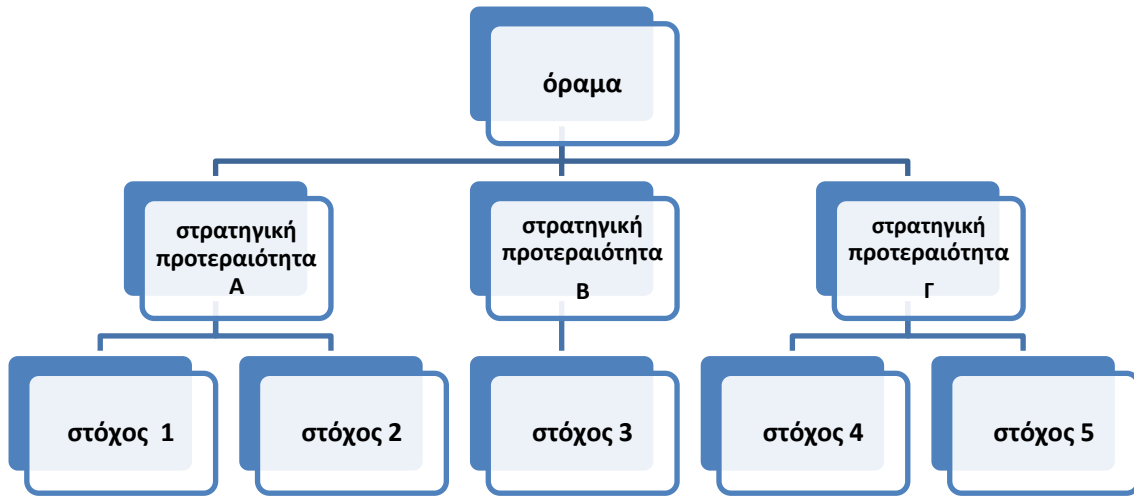
Οι ενότητες και τα ερωτήματα στα οποία θα πρέπει να απαντήσει κάθε ομάδα είναι τα εξής:

A: Όραμα, Στρατηγικές Προτεραιότητες και Στόχοι

Το μέγεθος του κειμένου δεν θα ξεπερνά τις 1500 λέξεις

Η πρόταση στρατηγικού σχεδιασμού συγκροτείται από τη σύνθεση οράματος, στρατηγικών προτεραιοτήτων και στόχων με τη μορφή που παρουσιάζεται στο παρακάτω διάγραμμα:

Διάγραμμα: Όραμα, Στρατηγικές Προτεραιότητες και Στόχοι

α. Το όραμα

Η κοινή αφετηρία για το **όραμα** και τη μελλοντική εικόνα της μητροπολιτικής περιοχής Θεσσαλονίκης με ορίζοντα το έτος 2025, στηρίζεται στο **τρίπτυχο της βιώσιμης ανάπτυξης**.

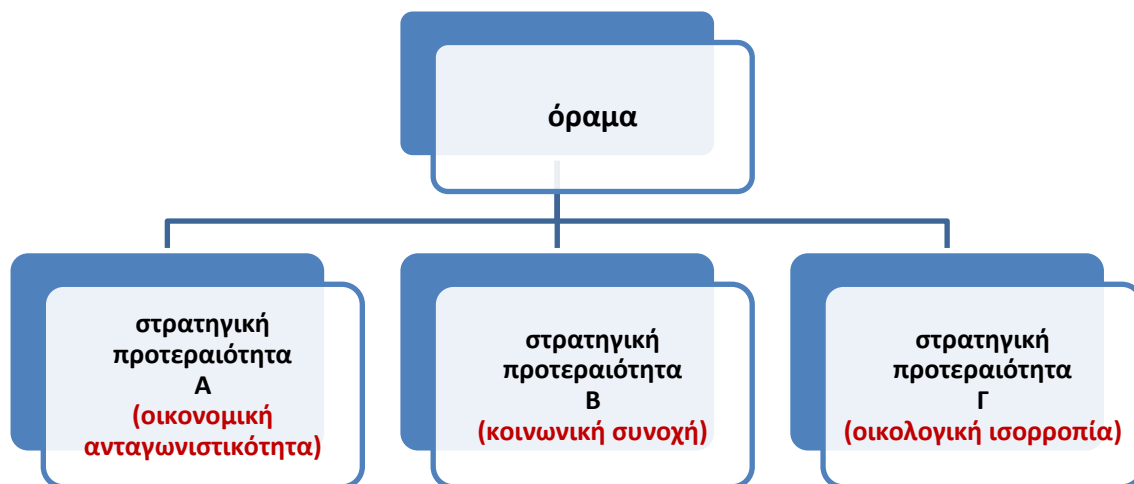
Διάγραμμα: Οι τρεις συνιστώσες της βιώσιμης ανάπτυξης

β. Οι στρατηγικές προτεραιότητες

Οι **στρατηγικές προτεραιότητες** εξειδικεύουν τους βασικούς άξονες του οράματος και καθορίζουν τις γενικές κατευθύνσεις που θα πρέπει να ακολουθηθούν προκειμένου να υλοποιηθεί το όραμα για τη μητροπολιτική περιοχή

Διάγραμμα: Όραμα και Στρατηγικές Προτεραιότητες

Οι φοιτητικές ομάδες θα πρέπει να δώσουν στο όραμα και τις στρατηγικές προτεραιότητες έναν πιο συγκεκριμένο χαρακτήρα, ανάλογα με το πώς αντιλαμβάνονται τη μελλοντική εικόνα της μητροπολιτικής περιοχής, σε σχέση με τον ιδιαίτερο τομέα που έχουν αναλάβει (τι θα ήθελαν να διορθωθεί, να έχει αλλάξει μέχρι το 2025).

Παραδείγματα από εναλλακτικά **οράματα/στρατηγικές προτεραιότητες** θα δοθούν **στις διαλέξεις**.

γ. Οι στόχοι

Οι στόχοι συναρτώνται άμεσα με το συγκεκριμένο θέμα που έχει αναλάβει κάθε φοιτητική ομάδα. Οι επιλογές των στόχων,

- αφενός **προκύπτουν από τη Διάγνωση** και αντιστοιχούν στις εναλλακτικές στρατηγικές με βάση τις προοπτικές και τις τάσεις της υπάρχουσας κατάστασης και
- αφετέρου **εξειδικεύουν** και δίνουν ουσιαστικό περιεχόμενο στις **στρατηγικές προτεραιότητες** και το συνολικό **όραμα**.

Οι στόχοι θα αναρτηθούν στο διάγραμμα κάτω από τις αντίστοιχες στρατηγικές προτεραιότητες και θα περιγραφούν αναλυτικά σε κείμενο.

Στο κείμενο θα αιτιολογηθεί τόσο η σημασία τους σε σχέση τις δυνατότητες που διαφαίνονται από τη Διάγνωση όσο και η θέση τους στο πλαίσιο των στρατηγικών προτεραιοτήτων.

Παρατηρήσεις

Παρατηρήσεις σχετικά με την τελική μορφή της πρότασης:

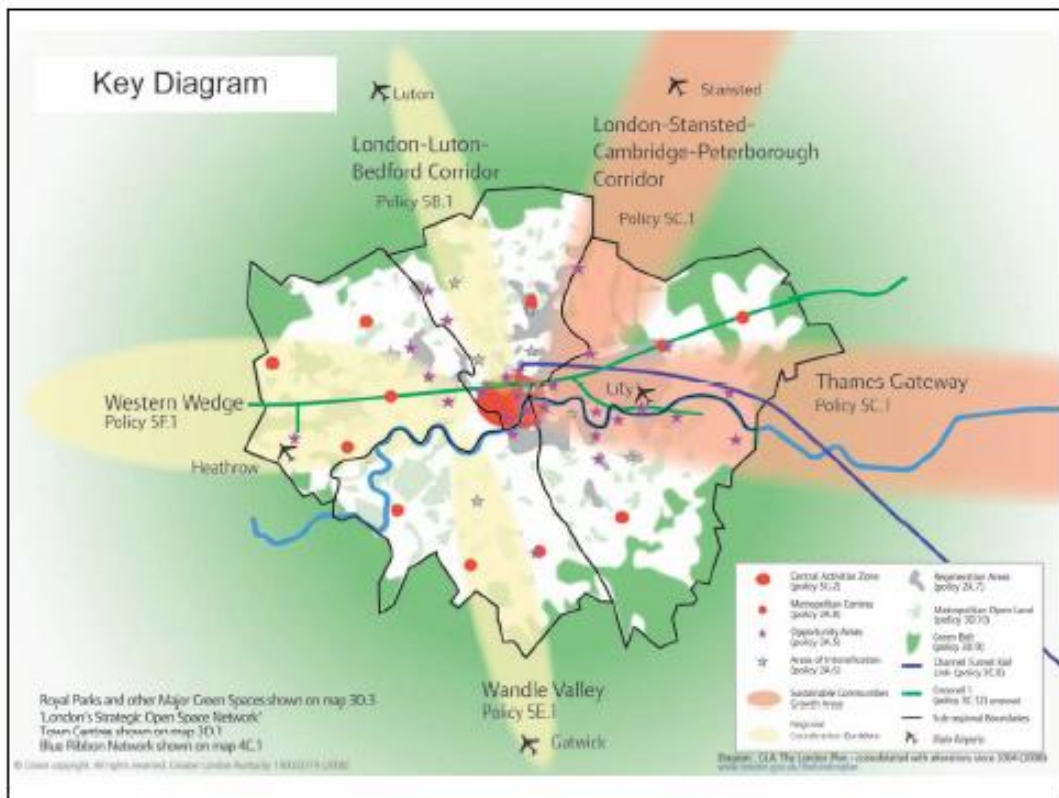
1. Ο χαρακτήρας της πρότασης φτάνει μέχρι και τον ορισμό στόχων αλλά όχι και των συγκεκριμένων δράσεων, μέτρων και έργων εφαρμογής. Αυτή η εξειδίκευση δεν περιλαμβάνεται στο θέμα και αποτελεί αντικείμενο ενός επόμενου σταδίου σχεδιασμού, μετά τη διαβούλευση και την τελική μορφή του στρατηγικού σχεδίου.
2. Το παράδειγμα διαγραμματικής παρουσίασης που δίνεται παραπάνω δεν είναι δεσμευτικό ως προς τον αριθμό των στόχων στους οποίους θα εξειδικεύεται κάθε στρατηγική προτεραιότητα ή τον αριθμό των προτεραιοτήτων με την προϋπόθεση ότι καλύπτονται και οι τρεις συνιστώσες της βιώσιμης ανάπτυξης.
3. Στην τελική μορφή του διαγράμματος οι λέξεις 'όραμα', 'στρατηγική προτεραιότητα' και 'στόχος' θα πρέπει να αποκτήσουν συγκεκριμένο περιεχόμενο που θα αντιστοιχεί στα χαρακτηριστικά του οράματος, των προτεραιοτήτων και στόχων της πρότασης κάθε ομάδας.
4. Σε κάθε περίπτωση, θα διατυπωθούν ιδέες και στόχοι που ταιριάζουν καλύτερα με την προσέγγιση που θα ακολουθήσει κάθε ομάδα χωρίς να δεσμεύονται από τις προτάσεις του ΡΣΘ.
5. Η τελική πρόταση θα αξιολογηθεί σε σχέση με την εσωτερική συνοχή και συνέπεια της στο πλαίσιο των προδιαγραφών που θέτει το μάθημα.

B: Σχέδια και χωρικές αναπαραστάσεις

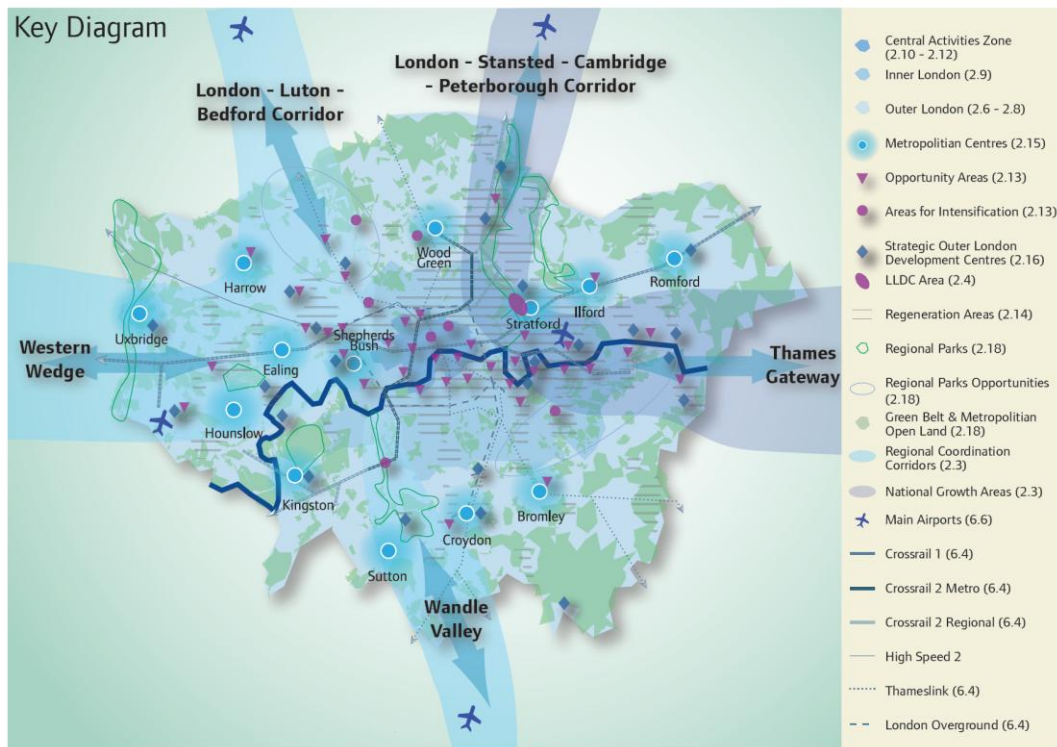
Στην τελευταία ενότητα θα επιχειρηθεί η απεικόνιση των χωρικών πλευρών των στρατηγικών προτεραιοτήτων και στόχων.

Η προσπάθεια αυτή μπορεί να περιλαμβάνει τα κατάλληλα σχέδια, εικόνες και χωρικές αναπαραστάσεις κατά την κρίση κάθε φοιτητικής ομάδας ώστε να «απεικονιστούν» στο χώρο με σαφή και ελκυστικό τρόπο το όραμα, οι στρατηγικές προτεραιότητες, οι στόχοι ή άλλες χαρακτηριστικές πτυχές του στρατηγικού σχεδίου.

Δεν αποκλείονται οι αφαιρετικές μορφές αρκεί να είναι σαφή τα βασικά ορόσημα της περιοχής, όπως στο **παράδειγμα του στρατηγικού σχεδίου του Λονδίνου** που ακολουθεί:

ΠΗΓΗ: http://storicamente.org/quadterr1/ruocco_link14.htm /copyright

ΠΗΓΗ: [http://www.london.gov.uk/sites/default/files/London%20Plan%20March%202015%20\(FALP\).pdf](http://www.london.gov.uk/sites/default/files/London%20Plan%20March%202015%20(FALP).pdf)

Γ: Επίλογος

Το μέγεθος του κειμένου δεν θα ξεπερνά τις 500 λέξεις

Στον επίλογο οι φοιτητικές ομάδες καλούνται να σχολιάσουν κατά την κρίση τους τα παρακάτω δύο βασικά ζητήματα στο πλαίσιο του θέματος:

- Ποια είναι η συνισταμένη των επιδιώξεων των εμπλεκόμενων φορέων και πώς μπορούν να οδηγήσουν στη διατύπωση ενός κοινού οράματος για την πόλη ως προς το συγκεκριμένο ζήτημα με χρονικό ορίζοντα το 2025.
- Ποιες είναι οι βασικές παράμετροι που θα εμποδίσουν ή θα διευκολύνουν την υλοποίηση των παραπάνω και ποια είναι η αναμενόμενη κατανομή του κόστους και του οφέλους που θα προκύψουν.

Οι ομάδες θα παρουσιάσουν τις εκτιμήσεις τους σχετικά με τις πιθανές επιδιώξεις, συμφωνίες ή αντιρρήσεις, των εμπλεκόμενων φορέων που έχουν εντοπίσει στο Α Μέρος του θέματος, καθώς και αν οι επιδιώξεις αυτές μπορούν να οδηγήσουν στη διατύπωση ενός κοινού οράματος για την πόλη ως προς το συγκεκριμένο ζήτημα που εξετάζουν.

Θα επισημάνουν επίσης, κατά την κρίση τους, τους παράγοντες που θεωρούν ότι είναι πιθανόν να εμποδίσουν ή να διευκολύνουν την υλοποίηση των προτεινόμενων στόχων και προτεραιοτήτων, καθώς και το ποιοι αναμένεται να ωφεληθούν ή αντίθετα να πληρώσουν το κόστος υλοποίησης των προτάσεών τους.

Οι παρατηρήσεις αυτές αποτελούν κατά κάποιο τρόπο τα συμπεράσματα από τη συνολική επεξεργασία του θέματος και έχουν το νόημα ότι η ίδια η ομάδα 'αξιολογεί' τις προτάσεις της σε σχέση με την πιθανή αποδοχή ή απόρριψή τους στο πλαίσιο της διαβούλευσης.

Το **μέγεθος του κειμένου του Β' Μέρους της έκθεσης δεν θα ξεπερνά τις 2.000 λέξεις** και θα συνοδεύεται με όσο εικονογραφικό υλικό (π.χ. διαγράμματα, χάρτες, φωτογραφίες, σχέδια, κλπ.) είναι απαραίτητο.

B. Κεφάλαια περιεχόμενων της ΤΕΛΙΚΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

Η τελική έκθεση που θα παραδοθεί θα περιέχει το **Α΄ Μέρος** και το **Β΄ Μέρος** της επεξεργασίας του θέματος. Έτσι τα συνολικά περιεχόμενα της τελικής έκθεσης θα είναι τα εξής:

Εισαγωγή : Γενικό πλαίσιο και εισαγωγή στο θέμα (250 λέξεις)

ΜΕΡΟΣ Α

A. Προτάσεις των σχεδίων για την ευρύτερη περιοχή της Θεσσαλονίκης

Ποια πρόβλεψη υπήρχε για το συγκεκριμένο ζήτημα σε παλαιότερα σχέδια που έχουν διατυπωθεί για την ευρύτερη περιοχή της Θεσσαλονίκης (περίπου 1000 λέξεις)

B. Διάγνωση της υπάρχουσας κατάστασης

B1. Υπάρχουσα κατάσταση

Ποια είναι η υπάρχουσα κατάσταση ως προς το συγκεκριμένο ζήτημα (περίπου 750 λέξεις)

B2. Διάγνωση SWOT

Εφαρμογή της τεχνικής διάγνωσης SWOT (3 πίνακες και περιγραφή περίπου 750 λέξεις)

Γ. Απόψεις εμπλεκόμενων φορέων για τις μελλοντικές προοπτικές

Ποιοι φορείς ή/και άτομα εμπλέκονται και ποιες είναι οι απόψεις τους σε σχέση με την υπάρχουσα κατάσταση και τις μελλοντικές προοπτικές (περίπου 500 λέξεις)

Συμπεράσματα Α Μέρους

Σύνοψη των βασικών σημείων και κριτικές παρατηρήσεις για τα ζητήματα που παραμένουν ανοιχτά (περίπου 250 λέξεις)

ΜΕΡΟΣ Β

A. Στρατηγικό Σχέδιο για τη βιώσιμη ανάπτυξη της μητροπολιτικής περιοχής Θεσσαλονίκης

A.1. Όραμα και Στρατηγικές προτεραιότητες

Διατύπωση του οράματος με αφετηρία το τρίπτυχο της βιώσιμης ανάπτυξης και των στρατηγικών προτεραιοτήτων που εξειδικεύουν το χαρακτήρα του (περίπου 500 λέξεις)

A.2. Στόχοι

Παρουσίαση των στόχων που προκύπτουν από τη Διάγνωση και εξειδικεύουν τις στρατηγικές προτεραιότητες και το συνολικό όραμα (περίπου 1000 λέξεις)

A.3. Διαγραμματική παρουσίαση οράματος, στρατηγικών προτεραιοτήτων και στόχων

Παρουσίαση με τη μορφή διαγράμματος της συνολικής πρότασης

B. Σχέδια και χωρικές αναπαραστάσεις

Απεικόνιση των χωρικών πλευρών του οράματος, των προτεραιοτήτων και των στόχων

Γ. Επίλογος

Εκτιμώμενες αντιδράσεις των εμπλεκόμενων φορέων στην πρόταση. Βασικές παράμετροι που θα εμποδίσουν ή θα διευκολύνουν την υλοποίηση της πρότασης και αναμενόμενη κατανομή του κόστους και του οφέλους που θα προκύψουν (περίπου 500 λέξεις)

Το συνολικό **μέγεθος του κειμένου της τελικής έκθεσης δεν θα ξεπερνά τις 5.000 λέξεις**

Γ. ΟΔΗΓΙΕΣ για το περιεχόμενο του poster

Ο σκοπός του poster είναι να προβάλλει την πρόταση για τη 'Θεσσαλονίκη 2025' και θα πρέπει να περιλαμβάνει όλα τα βασικά στοιχεία της. Δηλαδή, θα πρέπει να αποδίδει το χαρακτήρα της πρότασης παρουσιάζοντας διαγραμματικά:

- **το όραμα για τη μητροπολιτική περιοχή Θεσσαλονίκης**
- **τη σύνθεση στρατηγικών προτεραιοτήτων και στόχων**
- **τις χωρικές αναπαραστάσεις απεικόνισης της πρότασης**

Τα παραπάνω στοιχεία μπορούν να έχουν και εναλλακτικούς τίτλους (π.χ. 'μελλοντικά βήματα', 'που θέλουμε να πάμε', κλπ.).

Το poster παρουσίασης του θέματος θα πρέπει να κατασκευαστεί **στη διάσταση μιας σελίδας A3** σε **διάταξη landscape**. Η συνολική σύνθεση είναι ελεύθερη και δεν υπάρχει περιορισμός μεγεθών και τύπων γραμμάτων, χρωμάτων ή αριθμού και διάταξης των εικόνων και των κειμένων.

Θα πρέπει όμως να ληφθεί υπόψη ότι θα πρέπει όλα τα στοιχεία που περιλαμβάνει το poster να είναι ευδιάκριτα. Δηλαδή να ξεχωρίζουν οι τίτλοι των ενότητων, τα στοιχεία των σχεδίων, πινάκων, διαγραμμάτων, κλπ.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Τόσο η έκθεση όσο και το poster θα πρέπει να δίνουν σωστά τα στοιχεία ταυτότητας του θέματος και της ομάδας.

Στοιχεία του μαθήματος:

- ΑΠΘ-Σχολή-Τμήμα, Μάθημα-Εξάμηνο/ακαδ.έτος-Διδάσκοντες

Στοιχεία της εργασίας:

- ΓΕΝΙΚΟΣ ΤΙΤΛΟΣ κοινός για όλους: «**Ιδέες και προτάσεις για τη βιώσιμη ανάπτυξη της Μητροπολιτικής Περιοχής Θεσσαλονίκης**»
- Υπότιτλος: Ο τίτλος του συγκεκριμένου θέματος κάθε ομάδας

Στοιχεία της ομάδας: Ονοματεπώνυμα των μελών της ομάδας

Τόπος (Θεσσαλονίκη) και **ημερομηνία** (μήνας και έτος)